

Izhaja vsaki četrtek ob 3. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 kroni, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 kroni, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in nanznala sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 3. marca 1910.

9. številka.

Račun

društva: „Slovensko sirotišče“ za l. 1909, predložen občnemu zboru dne 3. marca 1910.

1. Blagajniški preostanek koncem l. 1908	K 14.152.66
2. Dohodki v l. 1909	19.035.70
Skupaj	K 33.188.36
Stroški v l. 1909	7.444.59
Blagajniški preostanek	25.743.77
Ta preostanek se nahaja:	
1. V posojilnicah	K 20.630.20
2. Pri zasebnikih in občinah	3.622.—
3. V ročni blagajni	1.491.57
Skupaj	K 25.743.77

BILANCA.

Imovina:

1. Hiša in zemljišče	K 79.810.—
2. Pohištvo	240.—
3. Blagajniški preostanek	25.743.77

Skupaj K 105.793.77

Dolgovina:

1. Dolg pri posojilnici	K 56.000.—
2. „ „ zasebniku	2.000.—

Skupaj K 58.000.—

Imovina K 105.793.77

Dolgovina 58.000.—

Čisto imetje K 47.793.77

Jos. Pavletič, l. r., predsednik.
Dr. Andrej Pavlica, l. r., blagajnik.

Račun pregledala in našla v redu:
I. Pirjevec, l. r. A. Jakoničič, l. r.

Socialna demokracija vede v propast.

Slovenskemu delavstvu na Goriškem.

Kakor se „moda“ širi iz Pariza in prihaja k nam še-le po več letih, prav tako je s soc. demokracijo. Soc. demokracija je prišla mej Slovence kasno. Na Goriškem jo hoče sedaj razširiti od povsod iztisnjeni dr. Tuma. Ogenj soc. demokracije ugaša že drugod, pri nas se še-le zažiga. Soc. demokracija je sicer v svojih gospodarskih naukih v marsičem zelo dobra, toda nje voditelji se ne zadovoljujejo le z gospodarskimi reformami, ampak se v prvi vrsti zale-tujejo v katoliško cerkev, v krščansko vero in katoliško duhovništvo. In v tem je soc. demokracija popolnoma pogrešena in najstrožje obsodbe vredna! Može, kakor Marx, Bebel, Kautsky itd., kažejo v svojih spisih strašno sovraštvo do katoliškega imena. Ob enem pa kažejo tudi največjo nevednost glede verskih reči in grozno zabitost.

Ni čuda, da se v tem pogledu začnajo odpirati oči celo soc. demokratov. Sami uvidevajo da je boj proti krščanstvu nepotreben, da je največja neumnost, ki jo zagrešujejo soc. demokratiški voditelji. Tako-le je nedavno pisal znani Abditus v soc. demokratiški reviji: Naši zapiski: „Kaj je važnejše, vzbuditi pri tem človeku iz ljudstva zanimanje za lastni socialni in gospodarski položaj, ali pa mu iztrgati iz duše verstvo, ga pahiti v duševne

dvome o resničnosti Boga in njegove eksistence. Ti dvomi v priprostem človeku, ki mu manjkajo pred-pogoji globlje duševne izo-brazbe, vzbujeni, morajo imeti grozne posledice in lahko bi iz lastnega opazovanja nave-del primere strašne moralne in intelektualne propasti.... Na-ravnost greh pa se mi zdi — to povem, četudi riskiram, da se me pro-glasim za nazadnjaka — dokazovati slovenskemu delavskemu ljud-stvu, da je edino njegova iskrena in naivna vera v Boga, da je njegova prisrčna molitev kriva njegove današnje dru-žabne onemoglosti in gmotne revščine. Taka propaganda se mi zdi že sama obsebi proti-ljudska, protisocialna ne-iskrena in demagoška. Ne more prinašati ljudstvu nobenega sada. To se mi zdi tako, kakor bi ho-tel doletnega otroka napraviti za pi-janca ali pa za abstinenta.... To mi-sel imam tedaj, da se našega so-cialnega dela propaganda za brezverstvo, ateizem in ma-kari teozofizem itd. ne more dotikati. Našemu šenerazvite-mu delavnemu ljudstvu pa more naravnost škodovati“.

Tako pišejo socialistični pisatelji sami. S tem obsojajo gonje proti veri in proti duhovstvu. Štejemo si v dolž-nost opominjati naše slovensko delav-stvo na Goriškem, naj ne hodi na lima-nice brezvestnim socialističnim agita-

torjem, ki nimajo po shodih boljšega opravila ko udarjati po „farjih“. Na Go-riškem imamo zdravo krščansko-socialno delavsko organizacijo: „Slovensko katoliško delavsko društvo“ in žensko društvo „Skalnica“. Ti društvi se v kratkem poživite v zmislu pravil „Jugoslovanske strokovne zveze“, da tako popolnoma vztrežete novim potrebam in zahtevam. Želeti je, da bi se teh organizacij oprijelo vse slovensko delavstvo! Socialna demokra-cija, kakršna je sedaj, vede, kakor pravi Abditus, **v strašno moralno in in-telektualno propast**. Proč tedaj ž njol Proč z zapoznelo pariško „modo“, ki drugod že ponehuje! Ona ne more za-dovoljiti človeka. Le krščansko-socialna načela ga morejo osrečiti, le ta ga mo-rejo rešiti. Pariška „moda“ bo prešla, a Kristusove besede ne bodo nikoli prešle!

„Sočino“ nezaslišano hujskanje proti našemu posl. dr. Stepančič.

(Dopis s Krasa.)

Odkar je „Soča“ zvedela, da se je obrnil dr. Stepančič, kot vesten in za koristi svojih rojakov do skrajnosti vneti poslanec, tudi na županstvo v Sežani in Komnu s prošnjo, naj bi mu sporočili potrebe ljudstva, da se bode za iste na kompetentnem mestu zavzel; odkar je „Soča“ zvedela, da se na Krasu sploh in tedaj tudi v Sežani in

Naš A B C.

Priredil A. P.

(Dalje.)

Č.

Čas. — Človek redko živi za se-danji čas. Navadno si želimo počasne bodočnosti ali kličemo po preteklosti, ki je več ni. Tavamo takorekoč nesmi-selno v časih, ki niso naši, in zane-marjamo sedanost, ki je edina nekako v naši oblasti. — Naj vsakdo presodi svoje misli in načrte in gotovo se znajde ž njimi ali v preteklosti ali v bodočnosti; skoro nikoli pa ne mislimo — v lastno nesrečo — na sedanji čas. Če se vendar včasih to zgodi, pa mi-slimo na sedanost le zato, da kujemo načrte za bodočnost.

Na ta način prav za prav nikoli ne živimo; le upamo, da živimo in se trudimo neprestano, da bi bili srečni, pa nismo. Ker se ne oziramo skoro nič na svoje delovanje v sedanosti, imajo naša dela tako mal uspeh, in napredu-emo le malo v svojem spopolnjenju. Skoro vedno hočemo biti drugačni, nego smo; in delamo drugače, nego bi morali.

Naše delovanje obstoji torej po večjem v upih, načrtih in predlogih, in ne dovršimo skoro nič posebnega. Kri-stus noče, da bi skrbeli dalj nego za danes: „Kaj ste tako skrbni za ju-trajšnji dan?“ — V tej meji torej osta-nimo, če hočemo delovati delo svojega rešenja in miru.

J. Heilgers: „Pogled v člov. življenje“ str. 27.

Čednost. — Ako v človeku vse dobro vre in kipí, ni še človek dober. Tak veter je prešibak, da bi čolnič otel, ako je običal v pesku. Le z resno vztrajnostjo in nevtrudnim zatajevanjem dosežeš čednost; ker čednost je omejitev Jaz-a (svoje osebnosti) na vse strani.

J. grofica Hahn-Hahn: „Maria Regina“ zv. II., str. 78.

Čtivo. — Mišljenje in značaj človekov spozna se že po tem, kako čtivo najrajši čita. Čtivo je, kar je olje za svetilko; ono utrdi in okrepi člo-veško mišljenje in značaj. Ako si po-svetnjak in udan počutkom, bral boš najrajši romane (povesti o ljubezni itd.), glediške igre in burke ter spise in liste, ki oznanjajo nevero in prekucijo.

Ako si pa veren, čital boš najrajši na-božne spise in — postal boš še bolj pobožen.

A. Stolz: „Kdo je kakor Bog?“ str. 7.

Razum in spomin so dušne moči, ki nikdar v človeku ne počivajo. Kar čitamo, vsprejme naš spomin in rodi, kakor vsejano seme, dober ali slab sad.

J. Heilgers: „Pogled v člov. živ-ljenje“. Izd. II., str. 176.

D.

Delo. — Da je delo sitno in utrudljivo, tega je kriv greh; a po do-brotni božji naredbi je uprav delo tudi trden ščit, krepko zdravilo proti grehu. In najboljše še je, ako Bog sam daje v roko človeku ta sitni, težki ščit in mu dan na dan, za roko ga držeč, vliiva trpko zdravilo...

Prosimo te torej, ne misli pri delu, da si pastorek božji ali celo kaznjene-c, ki ga je Bog obsodil v prisilnico za celo življenje. Ne kaznjene-c, ampak ljubljene-c; ne pastorek, ampak otrok dopadenja si! Da ne bi poginil v na-sladi in se ne pogubil v grehu, dal ti je (Bog) stan, da moraš delati in se za-tajevati (maršičesa držati.)

Poglej le mnoge: ubranili bi se greha, ako bi delali po dorotni in modri volji božji; a ker nimajo po-trebe delati, pa se plašijo dela, kakor pijanec vode. Zato pa glej, kako jih je zdvijani konj (strast) potegnil z dobre in varne poti in jih vlačil v divji sli (nasladi) sem ter tja čez drn in strn, ter jih brusi zdaj ob brezdna in vrhove, dokler se ne zaduše v blatu in se ne razbijejo ob peč (čeri.)

A. David S. J. „V prid in tolažbo“ str. 95.

Demokracija. — Demokracija (socializem) je puhla in jalova sama v sebi; nenaravno je namreč in brez-umno njeno bistvo. Popolna ena-kost nasprotuje naravi. Povsod, v organskem in neorganskem svetu, je raznovrstnost doma. Človek je že po rojstvu različno bistre glave in telesnih močij; narava ga obdaruje z najbolj raznovrstnimi zmožnostmi...

Ta je močnejšega t.ia, drugi bolj razvitega duha, tretji je lepši, četrti — kakoršen že. Narava sama je ka-l neenakosti zasadila v človeka. In ta naravni red hoče socializem raz-bit, hoče ljudi z močjo in silo zmečkati v enako maso, o kateri naj bi del bil

Komnu — če tudi ona dosledno to vse zamožči — jako laskavo omenja delovanje dr. Stepančič-a v deželnem zboru in kako se javno povdarja, da ni izpustil niti najmanjše prilike, da bi ne bil z živo besedo zagovarjal potrebe celotnega Krasa, kakor tudi posameznikov, ki so se nanj obrnili — se ji je začelo od same bojazni in strahu menda obzorje temniti in da-si nazivljejo njenega šef-redakterja grozovitega in nevstrašljivega, so se mu začele baje vendar hlače tresti, da bi se mu utegnili pri bodočih volitvah na Krasu slabo goditi. —

Dosledna svojemu načelu, da skuša vsakega vničiti, koji ne trobi slepo v njen rog, uporabi „Soča“ v ta namen vsako če tudi še tako nedolžno priliko.

Tukaj ji sedaj ne bodemo naštevati, koliko stvarnega je zamožčala in koliko napak zvitega je napisala v zadnjem času o delovanju dr. Stepančič-a v deželnem zboru, marveč hočemo iztakniti le nezaslišano sumničenje in hujskanje v številki z dne 22. t. m.

Evo ti, dragi čitatelj, kaj se je tako groznega zgodilo, in sodi! Neljubi slučaj, koji se je pripetil v nedeljo dr. Stepančiču, je bil — v kolikor smo mogli poizvedeti — sledeč:

Vračajoč se ob pol ene ure popoldan iz sodnije mimo realke proti domu, videl je, da je stala na uhodu gruča ljudi. Hipoma se je spomnil, da je čital med tednom nekje, da se bode držal v nedeljo v mestu nek socialističen shod. Ker zasleduje tudi tozadevni razvoj in ker je bil uže večkrat kot miren poslušalec na sličnih shodih, zanimalo ga je zvedeti, kaj se je onega dne razpravljalo.

Dobivši na posebno vprašanje odgovor, da se more svobodno vstopiti, vstopil je v dvorano polno ljudi in je ostal zaradi tega blizu vrat. Ker ni takrat nobeden več govoril, mislil si je, da mora biti, z ozirom na pozno uro vže konec shoda in se je napotil, da takoj zopet odide. Obrnivši se uže v to svrhu proti vratom, oglasil se je nekdo na galeriji rekoč: Tukaj med nami je slovenski poslanec. . . . Kaj se je potem godilo, ni slišal, ker je takoj odšel in je zvedel še le drugi dan iz listov, da so baje za njim nekaj kričati.

Liberalni list „Corriere Friulano“ in njegov nasprotnik „L'Eco del Litorale“ poročala sta o dogodkih vsak s svojega strankarskega stališča in je prvi med drugim — kar služi dr. Stepančiču kot Slovencu le v čast — navajal doslovno: „Noi già lo conosciamo,

e sappiamo la contrarietà che nutre per tutto ciò che sa d'italiano“. (Mi ga vže poznamo in vemo, kakšno nasprotnost čuti proti vsemu, kar je italijanskega.) „L'Eco del Litorale“ je pa smešil liberalno gospodo okoli „Corriera“ in jo je obsojal, ker je pustila, da je njena „mulerija“ zlorabila momentno navzočnost mirnega Slovenca v prizoritev brezpotrebne in le njo poniževalne demonstracije.

Ta, kar se dr. Stepančiča tiče, z ozirom na navedeno domnevo popolnoma naravni in nedolžni dogodek, izkorišča Gabrščekova „Soča“ — namesto da bi kot pretvezna narodnjakinja, obsojala nekvalificirano kričanje laške „mulerije“ proti Slovencu — na tako nesramen in nezaslišan način, da polni svoje predale s klicom: Slovenec dr. Stepančič, c. kr. sodni svetnik, deželni poslanec, odbornik, predsednik slovenske čitalnice, državni poslanec in spe i. t. d. je obiskal zborovanje Slovincem najsovražnejšega društva „Lege“ in piše to z namenom, da bi vzbudila v svojih čitateljih, ki niso o stvari podučeni, sum, da je prisostvoval dr. Stepančič zborovanje „Lege“ iz gole simpatije do nje in do Italijanov.

O vboga „Soča“, kako si jo zavozila; takšnega mišljenja bi mi niti Tebi ne pripisovali, ne pa dr. Stepančič-u, za kojega, ker je mnogo časa med Italijani živel in se proti njim bojeval, notorično ni bolj zoperne inštitucije nego je „Lega nazionale“ z njenimi sedanji mi Slovence raznarodilnimi nameni! Rajši te bo poslušal, dasi je dober katoličan, da mu govoriš o vragu nego o „Legi“, tako jo mrzi!

Da bi ostudna pisarija, v kojoj se zrcali le pisarjeva duša, bolj učinkovala, navaja „Soča“ iz „Corriera“ v drugi zvezi le ono, kar ji prija, iz pustila je pa gori doslovno navedeni stavek, koji je edini istinit in uničuje „Sočine“ navedbe.

Ali ni takšna pisava, ki nima drugega namena nego krasti čast poštemu človeku, prava lopovščina? Da da še več nego lopovščina! Toda draga „Soča“, ves Tvoj trud je zaman! Kraševci Te predobro poznajo; vže zdavno Ti več ne zaupajo, ker vedó, da nisi odkritosrčna in da se poganjaš le za se. Še jim je dobro v spominu, kako si v svoji namišljeni vsevednosti vže naprej obsojala njihovega poslanca in kako nezaslišano si jih psovala, ko so mu zaupali svoje glasove, s fiktivnim in ničvrednim ljudstvom. S sedanjim svojim nesram-

nim postopanjem proti dr. Stepančič-u, ki si je s svojo prirojeno vljudnostjo znal vže v tem kratkem času pridobiti zaupanje kraškega ljudstva, napravila si se pa na Krasu nemogočo, odklenkalo Ti je na Krasu in ako boš Tvojo propalo stranko na Krasu še kaj vsiljevala, utegneš s svojimi mladimi odposlanci vred še doživeti kakšno neprijetno presenečenje, kajti poštene in bistroumni Kraševci ne morejo in ne smejo trpeti — ravno ker niso fiktivski in nič vredni, kakor si jim očitala — da se ponižujejo njihovi zastopniki, kojih ena beseda več izda kot vse Tvoje kričanje in krivično hujkanje.

Pa tudi v Gorici postajaš domisljiva „Soča“ vedno bolj nemogoča. Napravi se enkrat nevidljivo in poslušaj, kako se o Tebi ljudje pogovarjajo. Da bi le „Soče“ ne bilo, potem bi bilo v Gorici v narodnem in društvenem oziru vse drugače, ona vse razdira in hujska brata proti bratu — tako pravijo in prav imajo! Če hočeš tedaj politično še živeti, pusti pošteno misleče ljudi na miru, kakor oni Tebe!

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica, ki se je v četrtek zopet snidla, je izvolila najprej dva nova podpredsednika. Izvoljena sta bila dr. Conci in Romančuk, prvi je dobil 249 in drugi 250 glasov. Umaknjeni so bili vsi nujni predlogi razun štirih, ki so bili stavljeni v četkovni seji, med temi oni posl. Grafenauerja radi preganjanja slovensčine na koroških železnicah in oni dr. Kreka za pomoč vsled povodnji v kamniškem okraju oškodovanih.

Zbornica je najprej začela z prvim čitanjem rekrutne predloge.

Rekrutna predloga se je izročila vojnemu odseku. Ta je v petek rekrutno predlogo vsprejel in v sobotni seji poslanske zbornice je bila ista tudi od te v vseh treh čitanjih vsprejeta.

Po prvem čitanju rekrutne predloge je v četkovni seji poslanec Grafenauer utemeljeval svoj nujni predlog glede postopanja uradniškega osobja državnih železnic na Koroškem nasproti slovenskemu prebivalstvu ter izjavil, da si nočejo Slovenci pridobiti nikake pravice, marveč da hočejo le braniti, da se jim ne odvzame do leta 1907 priznana pravica. Pravica, ki se jo priznava nemškim manjšinam na Češkem, naj se tudi priznava slovenskim manjšinam v alpskih deželah. Doslej se ni bilo pravično proti Slovanom tudi tam, kjer so v večini, kakor na Češkem in na Kranjskem. Pretirani nacijonalizem Nemcev se mora nekoliko ponižati, še-le potem bo možno govoriti o narodnem miru v Avstriji. Govornik je konečno prosil, naj se njegovemu predlogu prizna nujnost.

V torkovi seji je najprej pričela poslanska zbornica s prvim čitanjem državnega proračuna za leto 1910.

Ko se je razprava o tem predmetu pretrgala, začela se je nadaljevati razprava o Grafenauerjevem nujnem predlogu.

Posl. Dobernig je izvajal, da Grafenauerjev predlog absolutno ni nujen, kajti nikdar se ni oporekalo pravic, da bi se ne smelo zahtevati vozne listke v slovenskem jeziku.

Železniški minister Wrba je rekel, da je železniško ministerstvo tozadevno uvedlo preiskavo, ki pa še ni popolnoma dovršena. — Doslej ministerstvu došle informacije da se ne strinjajo z informacijami predlagatelja. Minister je zagotovil, da naloži osobju državnih železnic, da vsak čas upoštevajo jezikovne razmere ter izjavil, da ni nikakega vzroka, da se sprejme nujnost predloga in tako tudi ne meritum. Ko je

še govoril posl. Zahradnik, je bila razprava prekinjena.

Včeraj je posl. zbornica nadaljevala razpravo o državnem proračunu za l. 1910.

Oglasil se je kot prvi govornik k besedi ministerski predsednik baron Bienerth, ki je obljuboval v svojem govoru popolno vladno pravičnost vsem narodom. Kot bodoče delo je napovedal rešitev starostnega zavarovanja, potrebo z novimi izdatki in prihranki napraviti raynotežje v proračunu, reorganizacijo državnih železnic. Povdarjal je, da je treba rešiti vprašanje laške pravne fakultete, zveze z Dalmacijo, reorganizirati pokojnine penzionistom starega stila, spremembo poslovnika. Dr. Krauš je govoril v imenu „Slovanske enote“. Izjavljal je, da se položaj ni izpremenil, zato vzdrži tudi „Slovanska Enota“ svoje stališče proti dosedanji vladi. Danes zopet seja.

Gosposka zbornica

je včeraj vsprejela v vseh treh čitanjih kontingent novincev.

Avstrijske stranke.

Stranke v avstrijski zbornici so sedaj sledeče sestavljene: „Slovanska Unija“ 124 poslancev, krščanski socialci 96, socialni demokrati 88, nemški frajzin 78, Poljsko kolo 70, „Unio latina“ 20, Rusini 20, Bukovinski Rusini 5, Judovski klub 14, Schönererovci 3, divjakov (v nobeni stranki) je 9.

Khuen-Hedervary priporoča Mažarom, naj osvajaajo Bosno

V „Budapesti Hirlapu“ se poroča o nekem razgovoru ministrskega predsednika Khuen-Hedervaryja z ozirom na napade na njegovo osebo, glede na proglšenje bosenske ustave. V tem razgovoru je dejal, da se morajo Mažari naseeljati v Bosni. Čudi se mažarski nepodjetnosti. Ljudje, ki se pečajo z mažarskim narodnim gospodarstvom, mažarska trgovina in industrija, naj iščejo pota, po katerih naj si osvoje Bosno, a vlada jih hoče podpirati.

Avstrija in Rusija.

„Berliner Tageblatt“ je izvedel od nekega diplomata, da so avstrorуска pogajanja glede sporazumljenja treščila ob zahtevah Rusije, katerih Avstrija ne bo mogla izpolniti. Rusija je namreč prevzela razne zahteve balkanskih držav ter obljubila njih izpolnitev. Da se sedaj pred njimi ne osramoti, zahteva od Avstrije razne koncesije za te države, katere bi položaju monarhije na Balkanu škodovala. A tudi Nemčija je proti takim zahtevam.

Balkanska zveza.

V Berlinu se boje ustanovitve balkanske zveze. Bolgarski in srbski vladar delata na to, da bi nastopila Rusija za Srbe in Bolgare v Makedoniji. Avstrija in Nemčija bi ne trpeli balkanske zveze.

Srbija zahteva Sandžak.

Srbski list „Mali Journal“ je objavil članek, v katerem pravi, da zahteva Srbija kot glavni pogoj za pristop k balkanski zvezi, naj ji prepusti Turčija Sandžak proti denarni odškodnini ali pa naj ji Turčija da Sandžak v najem za sto let.

Iz Uesküba se poroča, da se prevaža orožje in streljivo proti meji. Turško prebivalstvo dobiva orožje. Vsak mož dobi puško in 150 patron. Bati se je splošnega gibanja prebivalstva.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. monsignor Josip Pavletič na račun ustanovnine 30 K, F. N. 1 K, Valentin Kofol, cerkovnik v Kanalu, 5 K,

(Dalje v prilogi.)

delu enak, ud podoben udu! Res, táko početje je proti naravi, take težnje so in ostanejo nenaravne. . .

T. grof Sch.-Boccard: „Predsodki in zmote naše dobe“ str. 376.

Ako nehamo živeti po veri, potem ne vem, zakaj ne bi takoj zavladata soc. demokracija. . . Zorana njiva za vsako soc. demokratsko gibanje je in ostane na veke, ako ljudstvu iztrgamo vernost in srcá.

Dr. L. Windthorst, dné 13. feb. 1888, v nem. dež. zboru.

Ako bi kdaj — po veliki revoluciji — res zmagali socialisti, morala bi prej teči kri v potokih. . . Zavladata bi najbolj zviti nasilniki. . . Podaniki pa bi živeli dolgočasno življenje kaznjencev, ki dobé vsako jutro svoje delo in opoldne svojo menažo. . .

A. Stolz: „Misericordia“ str. 44.

Družina. — Ptič je rad tam, kjer je bil izvaljen; a še rajši je človek po naravi tam, kjer je polnimi požirki pil ljubezen, svoj osnovni življ. Predbacivajte največjemu propalici njegova sramotna dela, pa se morda ne bo spod-

tikal nad tem; dotaknite se pa njegove družine — ako je v njem le še trohica ponosa in le iskrica boljšega človeka — pa se postavi, da ščiti svojo družino in maščuje zadano ji razžaljenje. Sveta res in častita mora biti družina, ako je njena čast takó globoko vkoreninjena v človeku!

A. Kolping: „Pogovori o družini“ zv. VI., str. 51.

Dvom. — Verski dvomi ne vznemirjajo človeka, ki — sredi zemske sreče — kipí zdravja in življenja ter le v daljavi gleda oni zadnji trenotek, ko se mora duh ločiti od umrljivega telesa in iti v drugo življenje. „V ko pride čas, da je življenje v nevarnosti; ko prihajajo smrti znanilke — bolezni, in nam oznanjajo, da se bliža grozni trenotek; ko nas spomni nenadna nevarnost, da vižimo — za las — nad večnostjo: — tedaj za nas dvomi nimajo utehe več; zlagana gotovost, ki so jo nedavno nudili nam dvomi, se spremeni v strašno negotovost — polno očitkov, strahu, groze.

J. Balmes: „Pisma dvomljivcu“, prest. Dr. Lorinser V. izd. str. 31.

(Dalje prih.)

neka gospa iz Solkana 60 vin., vesela družba v Temnici 1 K 52 vin., pri omizju v Temnici se je nabralo 1 K 50 vin., Ivan Gorjup, pekovski mojster v Gorici, 50 vin., Marija Gregorin v Gorici 30 v., gospa Marija Glešič v Gorici 20 vin., Andrej Jakin v Kozani 40 vin. Hlede Karl v Št. Ferjanu 20 vin., Josip Vimpolšek v Gorici 1 K, nekdo v Gorici 10 vin., Dr. Josip Ličan, profesor bogoslovja 20 K, v nabiralnikih: v gostilni g. Ivana Glešič 30 vin., v gostilni g. Antona Lasič 60 vin., v gostini „Pri Zvezdi“ 1 K 20 vin., v „Kuhinjski šoli“ gđne Marije Grebenc 2 K 86 vin., v gostilni g. Josipa Gorjanc 2 K.

Bog poplačaj stoterol Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Za „Alojzijevišče“

so darovali: Slavno županstvo Avče 10 K; preč. g. Karol Čigon (januvar) 26 K; p. n. g. Teodor Hribar, trgovec 50 v, preč. g. Nik. Sedej, vikar 3 K; Neimenovani 1 K; preč. g. Jak. Fon, vikar 16 K; Dr. Ign. Kobal, st. vikar 10 K; Monsignor Pavletič, kanonik 50 K; g. Karol Čigon, (februar) 26 K; Dr. Jos. Ant. Učič, prof. teol. 10 K; pri omizju v Temnici 1 K 50 vin.; občanarji v Drežnici so darovali 174 kg fižola.

Vsem dobrotnikom prisrčna hvala in Bog plati.

Domače in razne vesti.

V nedeljo, dne 6. marca vsi v Gorico v **dvorano „Gentral“**, kjer se bo ob 4½ popoldne predstavljala žaloigra **„Za pravdo in srce“** v petih dejanjih, katero je spisal naš slavni pesnik Anton Medved. Čisti dobiček žaloigre pojde prepotrebemu **„Slovenskemu sirotišču“** v Gorici, katero se najbrže uže letos odpre. Rodoljubi, ki posetijo nedeljsko prireditev, podprejo obenem stavbo prepotrebne sirotišča. **Žaloigra v takem obsegu se ni še predstavljala v Gorici.** Zatorej pridite vsi, meščani in deželani, gospodje in kmetje, mladi in stari. Užitek bo izreden. Vstopnina: Sedeži v prvih treh vrstah 2 K, v ostalih 1 K, stojlišča 60 vin.

Dopolnilne deželnozborske volitve.

Dop. dež. volitev kmečkih občin v sežanskem pol. okr. je razpisana na dan 10. aprila t. l. Ožja volitev, ako postane potrebna, vršila se bode 14. aprila. Dopolnilna dež. volitev v slov. mestih in trgih je razpisana za dan 17. aprila, eventualna ožja volitev pa 21. istega meseca.

Deželne podpore.

Liberalni slovenski listi so vedno naglašali in naglašajo še dandanes, da dobiček od užitnine, katerega ima dežela vsled novega sistema pobiranja iste, leze v Furlanijo in da naše slovensko ozemlje nima ničesar od tega. Sploh pa slepijo ti listi, da velika večina podpor gre v Furlanijo, dočim trdijo italijanski klerikalni listi ravno nasprotno. Na to nesoglasje smo uže opozorili večkrat naše čitatelje. Ker pa ni še konec tozadevne hudobije, pribijemo, da polovica letošnjih podpor je šla v slov. del dežele, druga polovica pa v Furlanijo in goriško mesto. Da je temu take, dokažemo svoj čas z uradnimi podatki in mislimo, da s tem zamašimo usta obrekovalcem tu in tam.

Umrl je v pondeljek na Vrdu pri Vrhniki tamošnji tovarnar in posestnik g. Karol Kotnik. Za glavnega dediča je

postavil družbo sv. Cirila in Metoda, ki dobi s tem nad 400.000 kron.

Bivši ravnatelj „Banke popolare“ prijet. Avstro-ogrski konzulat na otoku Krk naznanje, da so tam prijeli bivšega ravnatelja goriške „Banca popolare“, Izidora Colle, ki je po znanem krahu imenovanega zavoda pobegnil. Bil je baje nastavljen v Napolju v eni tovarni.

Zrelostni izpit. Predm. sredo so napravili na tukajšnji gimnaziji maturo: Avguštin Bratina z Otlice, Ludvik Bressan iz Podgore, Venceslav Lestan iz Orehovalj, Franc Marceglio iz Kormina in Kamil Miheljčak iz Laškega Trga na Štajerskem.

Električne naprave ob Soči. — Tržaški inženir Sospisio je naprosil za koncesijo električnih naprav v obrtne svrhe pri Kanalu z močjo 15.000 konjskih sil. Dotični ogled se je vršil 28. m. m.

Za vodno-električne naprave pri padcu pri Sv. Luciji je dobila koncesijo dunajska banka Union. Napravil se bode 18 m visok zajezni zid. Bazén bo 4 km dolg, od katerega bo vodila galerija do kraja Podselo, kjer se zgradi centrala z močjo 9300 konjskih sil.

Novi davek na vino. — V torek je vlada predložila novi zakon o davku na vino. V načrtu je, da bi se plačevalo od hl. vina 4 K, od hl. vinskega mošta 3 K 60 vinarjev, od vinske brozge 3 K pri hl., od sadnega mošta 1 K pri hl. Prosta je ona pijača, ki se rabi za dom in za posle, za poskušnje pod gotovimi pogoji, na potovanju. Od vina v steklenicah se bo plačevalo: od penečega vina pri ceni do 5 K steklenica 50 vin. na steklenico, pri ceni 5 do 10 K 1 K, od 10 do 20 K 2 K, od 20 K dalje 5 K. Pri polovici steklenice polovico. Od drugega finega vina v steklenicah pri ceni 1 K na steklenico 4 vin., pri 1 K do 2 K 20 vin., od 2 K do 4 K 30 vin., od 5 do 10 K 60 vin., od 10 do 15 K 1 K, od 15 do 20 K 1 K 20 vin., od 20 K dalje 2 K 50 vin. Pri polovici steklenice polovico.

Ponesročeni železniški sprevodnik. — V torek zjutraj je v Nabrežini padel z vlaka sprevodnik Ivan Salomon in se tako močno poškodoval, da so ga morali prepeljati domov.

Za izvoz vina. — V nedeljo je bil v Trstu sestanek raznih interesentov v zadevi izvažanja primorskih vin v tuje kraje potom parobrodov. Po poročilih nekaterih se je izvedelo, da bi se naša vina brez posebne priredbe dala izvažati. Jedine težave obstoje v visokih prevoznih cenah. Za proučevanje te zadeve ter za proučevanje kako bi se dali odpraviti ti nedostaki se je izvolil poseben odbor, v katerem se nahaja kmetijski nadzornik goriškega deželnega odbora dr. Portelli. Upajmo, da se bo temu odboru posrečilo na kak način ublažiti vinsko krizo v naši deželi.

Komisije za občno pridobitno s sedežem v Gorici za priredbeno dobo 1910 in 1911. — Predsednik: Josip Lach, c. kr. finančni svetovalec; namestnik: Hinko Pernè, c. kr. finančni koncipist. Komisija za občno pridobitno II. razreda (priredbeni okraj: okraj trgovske zbornice Gorica-Gradiška). Udje: Josip Mulitsch, Josip Venuti, Virgil Vianello in Egidij grof Delmestri. Namestniki: Atilij Dörfles, Odo Lenassi, Ivan Bramo in Andrej Jochmann.

Komisija za občno pridobitno III. razreda (priredbeni okraj: politični okraj Gorica-dežela). Udje: Ivan Scalettari, Josip Pavletič, Anton Terpin in Mihael Malik. Namestniki: Andrej Konjedic, Josip Baudaž, Ivan Gallatti in Anton Lokar.

Komisija za občno pridobitno IV. razreda (priredbeni okraj: politični okraj Gorica-dežela). Udje: Ivan Budin, Josip Čermelj, Anton Terpin, Mihael Zega, Hektor pl. Battistig in Ivan

pl. Reja. Namestniki: Anton Vrčon, Alojz Kosovel, Ivan Pavlin, Anton Ravnik, Franc Furlani in Andrej Čotar.

Komisija za občno pridobitno III. razreda (priredbeni okraj: Gorica-mesto). Udje: Alojz Cadèl, Ivan Bramo, Ivan Janesch in Ivan Rubbia. Namestniki: Anton Potazky, Rudolf Seculin, Anton Pečenko in Alfred Verze gnassi.

Komisija za občno pridobitno IV. razreda (priredbeni okraj: Gorica-mesto). Udje: Peter Bertos, Josip Buzzzi, Jakop Piculini, Alojz Cadèl, Josip Struki in Anton Pečenko. Namestniki: Josip pl. Pallich, Henrik Maurer, Leon Gaier, Ferdinand Resen, Humbert Bozzini in Anton Koritnik.

Pri aretaciji ustreljen. — V noči od 18. na 19. t. m. je orožniški stražmojster Lang na Opčinah aretiriral na slabem glasu stoječega 28-letnega Andreja Resič, potem ko ga je ta napadel s kamnom. Pri tem je uporabil orožnik bajonet ter Resiča ranil, tako da je moral v bolnišnico. Predm. pond. je preiskovalni sodnik po preslišanju odredil, da se ima Resiča izpustiti iz preiskovalnega zapora. Vsled nadaljnjih poizvedb je dobila orožniška postaja na Opčinah v četrtek od preiskovalnega sodnika zapoved, da se ima Resiča zopet aretirati. Isti orožnik Lang se je podal v Bane, kjer je stanoval Resič, da izvrši to zapoved. Resič se je zoperstavljal in le prigovarjanju domačinov se je posrečilo, da je sledil orožniku. Komaj bila na cesti, je zopet začel Resič k. se zoperstavljal. Ko je orožnik videl, da ga sam ne more ukrotiti, je mislil naprositi ondotnega poljskega čuvaja pomoči te vlekli Resič k njegovi hiši. Ko je hotel Lang Resiča zvezati, je hotel ta orožniku iztrgati bajonet. Orožnik je nato stopil korak nazaj ter ustrelil upornika v prsa. Poljski čuvaj je takoj poslal po zdravnika, a ko je ta dospel, je bil Resič že mrtev.

Million kron za češko „Šolsko Matice“ je dosežen. Nabiralo se je pet mesecev in nabralo povprečno vsak mesec 200.000 K. Zbirka se bo nadaljevala in hoče se nabrati še drugi milijon.

Dar monsignora Bulića. Kakor znano, je monsignor Bulić odložil svoj državnozborski mandat, ker se ni državni zbor odobril njegove volitve. S tega stališča se monsignor Bulić tudi ni udeleževal sej državnega zbora in ni jemal dijet. Zaostale svoje dijete 15.000 kron je daroval monsignor Bulić ubogim dijakom splitske občine.

Mestne novice.

m Preč. g. dr. Peter Šorli je imenovan za stolnega vikarja v Gorici. Svojo službo v stolnici je nastopil minuli teden. Bilo srečno!

m Umrl je v pond. zjutraj ob 7½ uri v Gorici in sicer nenadoma preč. g. Karol Kumar, vikar v pokoju. V nedeljo je še maševal v cerkvi sv. Antona. Pogreb se je vršil včeraj ob 2 urah popoldne. Pogreb je vodil preč. g. župnik Kokošar ob asistenci 4 duhovnikov. Pogreba se je udeležilo veliko število duhovnikov iz mesta in okolice, č. oo. frančiškani in kapucini, bogoslovci centr. semenišča, gojenci malega semenišča, „Alojzijevišča“, učenci „Šol. Doma“ in gojenci in gojenke drugih mestnih dobroteljskih zavodov, katerih se je blagi pokojnik spomnil v svoji oporoki, ter jako mnogo drugega občinstva. Zadnja služba pokojnikova je bila v Avčah pri Kanalu. Zato se je udeležilo pogreba tudi lepo število občanarjev iz Avč, ki so prišli svojemu bivšemu dušnemu pastirju izkazat zadnjo čast. N. p. v m.

m Smrtna kosa. Umrl je v Stari-gori spoštovani posestnik Pavel Mladovan. Bil je možak-poštenjak stare

korenine. Svetila mu večna luč. Obilna udeležba pri pogrebu je pričala, kako spoštovanje je vžival ranjki pri vseh, ki so ga poznali.

m Odbor „Slovenskega katol. delavskega društva“ v Gorici je tako le sestavljen: Ivan Gorjup, predsednik, Štefan Kralj, podpredsednik, Anton Grebec, zapisnikar in Luka Dugar, denarničar.

m Občni zbor društva „Skalnica“ se je vršil v nedeljo v dvorani „Slovenskega sirotišča“ ob veliki udeležbi. Na zborovanju je govorila p. n. gospica Irma Pirjevec o varčnosti in marljivosti, ki ste potrebni vsakemu dekletu. Nje govor je bil zelo ugajal. Društvenice so ji na koncu prav živalno ploskale. Duhovni voditelj dr. A. Pavlica je govoril o počitku sedmega dne in njega posvečevanju.

Gospica Marica Podgornik je poročila o denarnem stanju društva. Blagajniški preostanek je znašal koncem leta 1909 K 4638.01. Društveno premoženje je znašalo K 4748.01.

Ob koncu zborovanja so bile volitve. Izvoljene so kot odbornice: P. n. Abram Gabriela, Pirjevec Irma, Makuc Karolina, Dugar Neža, Podgornik Marica, Kermavner Marija, Štrukelj Neža, Zajec Alojzija, Primožič Alojzija in Žnideršič Josipina; kot namestnice: P. n. Lutman Uršula, Tomazon Marija, Vovk Ana, Rovnan Uršula, Erjavac Marija in Kovačič Ivana; kot pregledovalki računov: P. n. Makuc Eliza in Bremec Marija.

Novoizvoljeni odbor bo imel prvo sejo dne 19. t. m. ob 4. pop.

m Pretep na javnem shodu socialnih demokratov. — V nedeljo so sklicali socialni demokrati javen shod, ki se je imel vršiti v dvorani gostilne „Angelo d'oro“. Prišlo je na shod tudi mnogo mazziniancev in italijanskih liberalcev, tako da je bilo na shodu skoro več mazziniancev in italijanskih liberalcev nego pa socialnih demokratov. Ko je prišlo do volitve predsednika, bili so mazziniani in italijanski liberalci za nekega Gerleviča, socialni demokratje pa za nekega Pertut-a. Proglašen je bil za predsednika Pertut. Mazziniani in ital. liberalci so začeli nato žvižgati in nekdo izmed teh je vrgel celo stolicu na socialne demokrate, ki so začeli reagirati. Nastal je boj. Metali so drug po drugem stolice, vrčke in steklenice in razbili so pri tej priliki mnogo šip in svetilk. Shod je bil vsled tega seveda zaključen. Ranjenih je bilo kakih 10 oseb, večinoma mazziniancev in trije med temi tako hudo, da so morali iskati zdravniške pomoči v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov.

m Prijet malopridnež. Minuli mesec se je nastanil v Gorici v gostilni „Angelo d'oro“ neki mlad človek, ki se je izdajal za Karla Biaffeletti, dijak iz Benetk. Nastopal je jako oblastno ter si dal streči kakor velik gospod. Sčasoma postal je jako siten in drzen, tako da mu ni nič več ugajalo, žalil je večkrat tudi lastnico, gospo Happacher, tako da se je ta naveličala tega sitnega gosta, ki ni nič plačal ter je opozorila nanj policijo. Ta ga je začela opazovati. Ker je, ne da bi komu kaj povedal, hotel dne 12. m. m. odpeljati se proti Korminu, ga je na južnem kolodvoru službojuči redar ustavil ravno pred odhodom vlaka ter ga povabil naj mu sledi na policijo. Že na postaji je neznanec spremenil svoje ime ter je rekel redarju, da se imenuje Smaldini in ne Biaffeletti. Na policiji pa je konečno priznal, da se imenuje Frančišek Mestriner, da je mizarski pomočnik in da je doma iz Terviza. Pri njem so našli 174 lir, 27 kron, ter par dletev, jako pripravnih za ulomilce. Izročili so ga sodišču, ki ga je obsodilo na 48 ur zapora. Policija-nebodilena se je med tem časom informirala pri policiji v Vidnu o tem Mestriner-ju in dognalo se je, da je Mestriner jako nevaren človek,

anarhist, ki je bil uže večkrat kaznovan zaradi izvršenih drznih ulomov in da ima še več takih na vesti, zaradi katerih ga je italijanska sodna oblast zasledovala. Vsled teh informacij je bil Mestriner izgnan iz naše države in je bil izročen italijanski sodni oblasti.

m Mestne mitnice odpravljene. Kakor je znano, je deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju dovolil goriškemu mestu za dobo 5 let letni prispevek v znesku 7000 K za vzdrževanje mestnih cest, to pa pod pogojem, da se mestne mitnice takoj odpravijo. V sredo je imel mestni svet sejo, v kateri je sklenil, da se mestne mitnice odpravijo že s 1. marcom t. l.

m Vozniki pozor! Zaradi poprave Solkanske ceste je voznikom prepovedano voziti po njej od mitnice do Goriškega. Vozniki, ki pridejo iz Solkana imajo voziti po prvi cesti, ki vodi k državnemu kolodvoru, od tu pa po pokopališčni ulici v mesto. Nazaj se mora po isti poti. Kdor se ne drži teh naredb, bo kaznovan na globo do 200 K.

m Osebo sprejme na stanovanje s hrano ali pa samo na hrano slovenska družina v Gorici, ulica della Croce 4 II. nadst.

Iz goriške okolice.

g V goriški okolici je začelo jako živahno na polju. Kmetje pridno orjejo in sadijo krompir, pripravljajo zemljo za šparglje in za drugo zelenjavo. Vse pridno dela, ženske, moški, otroci. Bog blagoslovi delo! Da bi saditev obrodila obilo sadu! Vsemogočni pa naj milostno da potrebnega solnca, potrebnega dežja in naj milostno obvaruje naša polja pred točo in ujmani, da bo kmet zamogel preživeti sebe in družino s pridelki, katerih semena je jel polagati v zemljo!

g Novo liberalno društvo v Prvačini. — Nekateri mladenke bi rade po noči okoli letale, pa niso imele dosedaj pravega izgovora. Zato so si vmislile ustanoviti novo društvo. Dne 21./2. po noči so se zbrale v neki hiši in so ugrabile, kakšno ime bi dale društvu. Ker so že sokoli, bi rade bile sokolice, pa je predolga beseda. Slednjič dale so si ime: sova. Res, pravo ime. Sicer se nekatere že sramujejo tega imena in so odstopile.

g Predavanje bo v nedeljo dne 6. t. m. v „Slov. kat. izobraž. društvu v Dornbergu“ ob 3. uri pop. Vstop dovoljen le udom. O d b o r.

g Vrtojba. — Prestolnica agrarstva gre h koncu. Nekaterim voditeljem bivše agrarne stranke ne gre v glavo na noben način, kako je kmet tako neumen, da ne drži „za kmeta“. Saj so oni,

„kmetje“, tako lepo učili, kako naj se zemlja obdeluje, da bo več rodila, kako treba se organizirati, politizirati, ustanavljati zadrage, banke itd. In niti ti lepi nauki niso nič izdali. O „neumeni“ kmetje! Tako si mislijo naši agrarci. Kot kužki so sedaj potuhnjeni, ko se je njih domišljavost razpršila v nič. Njih glasilo „Kmečki glas“ se je posušilo, naročniki pa, ki so list naprej plačali, se jezijo, da so jih agrarci nasamarili. Naj tirjajo svoj denar nazaj. Kako žalosten konec! Glasen opomin za vse domišljavce in politične otroke z dalekosežnimi idejami brez določenega cilja in brez pristašev in brez — denarja!

g Št. Andrež. Gradili bomo še v tekočem letu nov vodnjak v gorenjem delu občine. Delo je proračunjeno na 3000 K. Vodnjak bo globok do 40 m. Ta vodnjak je neobhodno potreben. Pa ne le ta, marveč še par drugih bi bilo potrebno, ako se pomisli, da imamo v celi občini le dva javna vodnjaka, v občini, ki šteje nad 2000 duš. Za zgradbo novega vodnjaka bo prispevala tudi dežela z 900 K, kakor je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju. Upajmo, da ne bo več tiste gnječe okoli vodnjaka pred cerkvijo, ko se nov zgradi. Hvala tistim, ki so se za to potrudili.

g Konsumno društvo v Mirnu bo imelo svoj prvi občni zbor tretjo nedeljo marca, t. j. 20. t. m.

g Dornberg-Zalošče. — Zelo se pritožujejo Zaloščani čez svojega učitelja, ker jim je ustanovil liberalne Sokole in Sokolice. In kako bi se tudi ne? Mislite si, le ti Sokoli in Sokolice marširajo skupno iz učiteljeve hiše ob vsaki uri, ob 10, 11, o polnoči, pa se drviijo po cesti gor in dol med upitjem in krikom, mlado in staro, moško in žensko. Kaj ne, kako izobraževalno in spodbudno je to za mladino v poznih nočnih urah. Nič boljše ni v Dornbergu. Tukaj je nadučitelj Križman, ki hoče na stare dni biti delaven, tudi ustanovil društvo Sokolov in Sokolic. Te bojavite liberalke so se zbirale h telovadnim vajam v neki krčmi. A krčmar, dasi pristen liberal, je spredel, da to ne gre, da to je pohujšljivo in škandalozno, zato je Sokolicam prostor odpovedal. Zdaj telovadijo pri nekem Gorču in ako tudi ta odpove, potem bodo menda hodile telovaditi v Prvačino. Kaj pravijo k temu dotični stariši? Da bi jim te ponočne vaje njih deklet ne prinesle v hišo joka in sramote.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Gor. Branice. V nedeljo 20. m. m. ustanovili smo „Katoliško slovensko izobraževalno društvo“. V odbor

so izvoljeni: Predsednik: A. Kodrè, visokošolec, podpredsednik Fran Terbižan, tajnik Šmid Fr., blagajnik Sorta Alojzij ml., knjižničar Turk Vinko, gospodar Vidrih Fr. star., odbor, namest. Pregelj Ivan. Pregledovalca računov: Ukmar Ant., Vidrih Fr. ml. Društvo ima jako lepo sobo v prostorih A. Kodrèta pri Kodreth. Udov je čez 40. Časopisov ima sedaj 15. Kmalo dobimo tudi knjižnico. Dal Bog svoj blagoslov!

a Iz Gor. Branice. — Odkar se je v našem učitelju Peček-u vzbudilo bojno razpoloženje, obrnilo se je pri nas v toliko na boljše, da so se duhovi ločili. In to je bilo prav! Dobro poznamo njegove pristaše, tudi ceniti jih znamo. Vsak ve, koliko so vredni taki možakarji. Lahko bi jih našteali po vrsti in po pravici rečeno, vzgledni so tako kakor njih prvak, nositelj svobodomiselnosti v Branici. Njih posameznih „dobrih“ lastnosti ne maram javljati širši javnosti, ker jih itak domačini sami najbolj obsojajo; da, ne samo njih ožji rojaki, ampak poznajo jih prav dobro tudi okoličani.

Sad učiteljeve gonje je bila ustanovitev slov. kat. izobraževalnega društva. Naš učitelj, ki je seveda zelo vnet za kmetstvo izobrazbo na njegovi svobodomiselnosti podlagi, je bil tudi zelo vnet v boju proti ustanovitvi društva. Ljudje pa so imeli žalostne skušnje iz nekdanjih liberalnih društev pri nas, in zato so skušali naši liberalci, ali če hočete agrarci, onemogočiti kat. društvo. Saj je znano, kje liberalci najbolj napredujejo, namreč v zabavljanju, in sicer se to poraja pri rujemem vincu in njegovih posledicah. Zadnjič je že prinesel „Primorski list“ nekaj o našem učitelju Peček-u, kako je prišel s tožbami proti našim uglednim možem: po Branici pa govorijo, da je gospod učitelj pogorel. Ni še prav znano pod kakimi pogoji se je g. učitelj Peček poravnal, ali mislimo pa, da ga ti precej težijo. Kaj neda g. učitelj, boljše pa je vendar take pogoje sprejeti, kakor si pustiti narekovati kazensko preiskavo glede Vašega pouka v šoli in Vašega zadrževanja izven šole. Mi Vam sicer prav privoščimo, da ste se v toliko spametovali in prosili ponovno za poravnavo, ali povemo Vam, da Vam odslej ne bomo priznawali niti najmanj. Zatorej g. učitelj pamet v glavo in pustite naše braniške razmere pri miru uravnati smo jih poklicani samo mi Braničarji. Vaše polje je samo šola tamkaj se pokažite skrbnega, krščanskega učitelja in varuha braniških otrok kakor zahtevajo krščanski stariši od Vas, drugače Vam pokažemo pot ven iz naše doline!

a Sv. Križ 27. febr. V noči od 21. na 22. m. m. so neznani tatovi vlomili skozi okno v kleti, ko so iztrgali železni križ, v župnišče. Ko niso mogli po tisti strani naprej, so šli čez zid na dvorišče, predrli vrata in prišli v vežo, ter v uradnji in v kuhinji vse odprli in prevrgli. — Odnegli so nekoliko kronic, katere so našli, eno suknjo in klobuk, ter priprave za previdevanje bolnikov ter odšli, ko so si poprej privoščili tudi nekoliko pijače.

Sl. županstvo bi vendar moralo preskrbeti, da bi ponoči bila kaka straža vsaj kakor je bila pred leti. Tisto noč so poskušali tudi na železnični postaji Sv. Križ-Cesta, pa so morali oditi s praznimi svojimi dolgimi prsi.

Iz tolminskega okraja.

t Ponikve. Radi pomanjkanja duhovnikov smo imeli velikonočno skupno sv. spoved dne 27. febr. Č. g. administrator nam je preskrbel še enega spovednika in to v osebi č. g. župnika iz Dolenje Tribuše. Torej bila je dana priložnost vsem doma opraviti sv. spoved. Vrlima gg. smo Ponikovci dolžni hvaležnosti ne pa nehvaležnosti, kakor jo kažemo v zadnjem času posebno našemu č. g. administratorju, ki je za nas res mnogo naredil. Na kvaterno nedeljo nam je povedal, da se je odpovedal administraciji. Ob tej priliki nam je tudi povedal par resničnih o naših razmerah. Res, zabredli smo jo Ponikovci v mlakušo, v kateri moramo poginjati. Prav nam je! Za trud, ki ga je imel č. g. s pogorelci in za njegove lepe cerkvene govore, je dobil od ljudstva mesto hvala.

Dobra poceni zdrava

mora biti resnična kava za družino. To je pa Kathreiner Kneippova sladna kava, toda le tedaj, kadar je gospodinja previdna in pri nakupu izrečno poudarja ime Kathreiner in vzame le izvirne zavitke s tem imenom in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Najboljše manufakturno blago
po zelo nizki ceni se dobi v „Krojaški zadrugi“!

„Krojaška zadruga“ v Gorici.

Med drugim omenjamo:

Krasne SPOMLADANSKE modne volne, svilu za Blouse, Zephyr za moške srajce, Perkale, Satine, Batiste, Platno Panama, suknjo za moške obleke, perilo za opremo nevesti, za hotele in restavracije. CENE SO STALNE.

Trgovina se nahaja v novih prostorih
nasproti starim pod števil. 6.

Via Carducci številka 6 (Gosposka ulica).

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago in pripravljen sem jih zastoj in franco razposlati kamorkoli. Naš sloves glede na okus in izbero je pač nedosegljiv in popolnoma smo prepričani, da nas ne more prekositi nobena trgovina naše stroke. Pred vsem poudarjajoč solidnost naše trdnosti ter zagotavljajoč najcenejšo postrežbo, prosim da si ogledate našo zalogo, da se vsak sam lahko prepriča o resničnosti naših besed.

TEODOR HRIBAR.

ležnosti zaničevanje. Koliko ljulike je zasejal na Ponikvah gotovi človek, in kako ta ljulika bujno poganja! Kako si zna ta zviti rogač povsod pomagati! Razširil je govorico, da je č. g. administrator kriv, da nimamo Ponikovci svojega vikarja. To je seveda navadna laž, vredna le znanega mazača. Ne vemo, kako naj bi bil č. g. A. Štrekelj kriv tega, ko ima z oskrbovanjem Ponikev le veliko delo, velik križ, vrhu tega pa še nasprotstva. Poznamo ga kot vzornega, blagega dušnega pastirja. Srečni duhovljani, ki imajo takega pastirja. Mi Ponikovci ga nismo vredni. Drugega ne rečemo kakor le to: Pogorelci, veste kaj ste dolžni? Mari se vrača kamenje za kruh?

Še nekaj. Nekdo, ki sliši na ime „naprednjak“, prodaja užigalice z napisom „Sicherheits Zündhölzer Fortuna mit Kleeblatt“. Naši „napredni“ molče k temu. Kako so se pa norčevali takrat, ko je neki drugi prodajal svoječasno užigalice v prid obmejnemu Slovincem. Zares, na Ponikvah sije solnce omike in prosvete, koje je svoječasno klical in prosil dopisnikar nekdanjih „Sočinih“ in „Primorčevih“ dopisov s Ponikev.

Občinar.

t Poljubinj pri Tolminu. Tukajšno s. k. izobr. društvo bo imelo v nedeljo dne 6. marca ob 5. uri pop. svoj drugi redni občni zbor v društvenih prostorih h kateremu ste vsi vabljeni, člani in članice. Vdeležite se v polnem številu in volite po svojem prepričanju prave sposobne odbornike po številu 7 in 2 računsko pregledovalca, da bodo sposobni in v prospeh našemu društvu.

O d b o r.

t Katoliško izobraževalno društvo „Soča“ pri Sv. Lnujli je imelo 20. m. m. svoj občni zbor ob primerno obilni vdeležitvi. Pokazalo se je iz tozadnjih poročil, da je društvo v preteklem letu tako dobro delovalo, da se je duševno in gmotno znatno okrepilo. Izvoljen je bil nov odbor iz samih čilih močij, ki dajejo poročstvo, da se bo društvo na katoliški in narodni podlagi tudi v bodoče lepo razvijalo. V čast novemu odboru je nekdo iz male pištolice v društveni sobi vstrelil. Nato je akademik gosp. Šček zanimivo predaval o živinoreji, za kar so mu vdeleženci s ploskanjem izrazili svojo zadovoljnost in zahvalo. V kratkem bo v društveni sobi zopet predavanje o jako zanimivem predmetu.

Iz sežanskega okraja.

s Smrtna kosa. V petek je umrl v Sežani odvetnik g. dr. Jos. Ostertag. Pokojnik je slovel kot dober odvetnik daleč na okrog. Star je bil blizu 80 let. N. p. v. m.!

s Sežauščina. Glas se širi, da so volitve za kmečke občine sežanskega in komenskega okraja, ki so nastale potrebne vsled odpovedi dr. Gregorina, razpisane in da se bodo vršile v prvi polovici aprila. Če je to res, ne vemo. (Res je. Op. ur.) Vemo pa, da enkrat se bodo vršile. In takrat vprašajmo Kraševci dr. Gregorina, ako bo v ospredje, čemu se je odpovedal poslanstvu, čemu je provzročil ravno nam Kraševcem, ubogim trpinom, nove stroške, čemu smo ga izvolili in se zanj pehali, koga je vprašal, da sme storiti tak usodopolni korak! V zbornici je imel ostati in tam zastopati naše koristi po vzgledu poslanca dr. Stepančiča, kateremu smo bili pri volitvah neopravičeno nasprotni. Sedaj mora vsled trne Gregorinove spet celi Kras na noge! Koga bomo volili? Gregorina gotovo ne! Ta nas je dovolj enkrat nabrisal! Bomo še govorili o tem. Gregorin naj ostane v Trstu!

Iz kobariškega okraja.

kbd Libušnje. Denarni promet „Kmečke Hranilnice in Posojilnice“, ki je začela poslovati meseca julija 1909, znašal je do konca l. 1909 36.497-21 K. Meseca januarja in februarja let. leta K 68.211-66. Skupaj je znašal promet v 8 mesecih; 104.708-87 K, reci: stoštiritisočsedemstoinosem kron 87 vin.

Iz komenskega okraja.

km Temnica. Smrtna kosa je bila te dni spet na delu. Takrat pa ni pokončala človeka, nego liberalno bralno društvo „Jenko“. Zatisnilo je oči na veliko veselje poštenih Temničanov. Lista nima nobenega, članov najbrže tudi ne, denarja menda še manj kot nič. Bobnal je pred petimi leti nje ustanovitelj učitelj Fakin; bil društvu „krstni boter“, a je slabo držal „dete“. Sedaj je konec. Naj počiva v miru tudi po sodnem dnevu! Amen!

km S spodnjega Krasa. Ljudstvo na Krasu je verno, neverni pa so liberalni učitelji, katerih je še precej po spodnjem Krasu. K maši ne gredo. Ljudstvo ima vedno manj spoštovanja do njih. Na mladino slabo vpliva, ko vidi učitelja, le v cerkvi ne. Znan nam je učitelj na spodnjem Krasu, ki ni še videl cerkve od znotraj, odkar slušbuje v tistem kraju. Od takega učitelja smemo krščanski stariši malo dobrega pričakovati. Naše otroke bodo skušali taki le učitelji tako vzgajati, kakoršno vzgojo imajo sami. Takim učiteljem boj! Mi zahtevamo za svoj denar krščanskih učiteljev! Kdor plačuje tudi ukazuje!

km Lipa. Neki človek, kateri nosi šaržo podžupana, se napenja in kriči, da je nevarnost, da ne oboli. V želodcu mu je naš nad vse ljubljani dušni pastir, kateri nas uči, opominja in svari uže celo vrsto let, do 30. Ves mlajši rod je naš ljubljani gospod vzgojil. Sedaj pa se dobi človek, ki našemu staremu gospodu meče polena pod noge in pravi, da mora preč. Farovža noče dati popraviti. Naš gospod je rekel, da dá sam na lastne stroške popraviti, a tudi to ni našemu podžupanu po godu. Svarimo ga, naj bode tih, kajti nevolja v ljudstvu rase. Našega gospoda naj pusti na stara leta v miru. Ali ne ve, da je grdo in nehvaležno stare ljudi zaničevati in preganjati, toliko grše pa celo dušne pastirje. Občinarji.

Gospodarske vesti.

Skrbimo za dobro deteljno seme. Letos je deteljno seme nenavadno drago. Seme nemške detelje stane po 2 K 40 h kilogram. To bi znalo marsikoga zapeljati, da kupuje od prekupcev cenejše seme, ki se prodaja ob tržnih dnevih in sejmovih. Ne storimo tega, ampak glejmo pred vsem na to, da je seme lepo in čisto in če je potem tudi dražje. Na semenu je največ, da imamo pri detelji boljše ali slabše košnje in ker nam ima dajati lucerna po več let dobre košnje, je toliko nujneje, da skrbimo za najboljše seme in naj nas tudi nekaj več stane.

JAKOB ŠULIGOJ
— urar c. kr. državne zeleznice —
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

• priporoča
zlatino in srebrnino vseh vrst. Prstane, poročne rinke, verižice in vse druge zlate predmete.

Loterijske številke.
26. februarja.
Trst 44 90 88 48 13

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem ustanovil v Vipolžah nov, lepo urejen mlin na benzin. Vabim p. n. trgovce in obrtnike na deželi in v mestu, naj blagovole naročevati belo in rumeno moko prve vrste ter domačo turščico v mojem mlinu. Vabim tudi naše kmetovalce v Brdih, naj se blagovole posluževati te prilike, saj v naših krajih nismo še imeli kaj podobnega. V zalogi imam tudi dobro briško ribolo, tropinsko žganje in slibovec. Na zahtevo pošiljam brezplačno tudi uzorce.

Se spoštovanjem

Vincenc Jasnič,
posestnik in obrtnik v Vipolžah
p. Kozana.

Priporočajte med seboj

trgovino

J. Medved

Gorica

Corso Verdi 38.

Postrežba strogo solidna.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem svojo pekarno preselil v lastno hišo v ulico FORMICA št. 21—23 prej št. 24. Priporočam svojim in drugim odjemalcem k obilnem obisku.

Postrežba točna in poštena.

Z odličnim spoštovanjem udani

E. Fakin,

pekovski mojster v Gorici.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfišjevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvorna steklenica tega olja na ravnomere barve po K 1-40, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je sosebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravi v kratkem času s gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otroki, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvežije, preiše se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hlš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni vencii mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

TRGOVINA S SEMENI

na debelo in drobno

Sever & Urbanič

v LJUBLJANI

Marijin trg. (nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali večno deteljo, **velikansko krmilno peso**, korenje za krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična semena na vago in v vrečkah po 10 in 20 v, pristno **gorenjsko repo**, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko ličje, cepilni vosek, drevesni karbolinič itd.

Cenovnik pošljeva na zahtevo zastoj.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26,

postreže pošlene in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pivskim pivom „**PRAZDROJ**“ iz sloveče čiste „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinocem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrške države v sodih od 56 l naprej franco goriška postaja. — CENE ZMERNE.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter

Jedilno fino	K 1:04	Marsiglia . . .	K 1:28
Istrsko	„ 1:12	Bombay . . .	„ 1:20
Corfu	„ 1:20	Bari . . .	„ 1:40
Puglie	„ 1:20	Lucca . . .	„ 1:60
Jesih vinski		najfinejše . . .	2—
		Milo in luči.	

Priporočam č. duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franco. —

Odlikovana pekarija

in sladčilarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče šte. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrirana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ % (pet in en četrt od sto;
- b) „menico oziroma poročstvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec

v Gorici, Tekališče Jos. Verdi 26, v Gorici.

Podpisani priporoča svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih žepnih, stenskih, salonskih in budilnih ur, pravih gramofonov, dalje verižic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih cenah. — Popravila izvršujejo se točno in ceno.

— Vsaka ura se jaml eno leto. —

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrirana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Priporočajte med seboj

manufakturno trgovino

FRANC RAVNIKAR

Gorica = Raštelju št. 16 = Gorica.